

Съвременните хора също дошли до пълно обезвъряване: тъй не вървят нито въ себе си, нито въ ближния си, нито въ своя Създател. Който върва въ Великото Начало на живота, той ще върва и въ себе си, и въ своя ближенъ. И обратното е върно: който не върва въ Бога, той въ никого не върва. Въ това седи дълбокиятъ смисълъ на живота, който води къмъ реалността. Въ това отношение, човѣкъ, въ истинския смисълъ на думата, е онзи, който съ нищо не може да се опетни, отъ нищо не може да се подпушчи. Реаленъ животъ е онзи, който отъ нищо не се опетнява. Кое наричаме чисто, реално нѣщо въ живота? Всѣка река, колкото малка да е, която не се подпушва, е чиста; водата на тази река може да изчисти, да изпере, да измие и най-неочиститъ нѣща. Река, която се подпушва, е нечиста. Мнозина желаятъ да бѫдатъ като праведните хора. Който иска да бѫде като праведния, той трѣба да мисли, да чувствува и да постѣпенно като него. Ако мисли, чувствува и постѣпенно като грѣшника, а иска да мине за праведень, той нѣма да успѣе. Щомъ живѣе живота на грѣшника, ще бѫде като него — нищо повече. Праведниятъ не може да познае грѣшника, ако не слѣзе на неговото ниво и не живѣе като него. Грѣшникътъ не може да познае праведния, ако не се качи до него и не мине презъ неговия животъ. Знаете ли, колко е опасно да слѣзете до нивото на грѣшника и да живѣете като него? Голѣма е дълбочината, въ която грѣшникътъ живѣе. Ако на тази дълбочина слѣзете нѣкой не-подготвенъ човѣкъ, за дълго време неговите птици и съобщения ще се прекъснатъ, докато единъ денъ дойде нѣкой великъ духъ да го извади оттамъ. Нѣкой казва: Азъ искамъ да опитамъ този животъ. — Можешъ да го опиташъ, но ако отговаряшъ на качествата, които се изброяватъ въ стиха: „Като оскърбени, а то винаги сме радостни; като сиромаси, но мнозина обогатяваме; като че нищо нѣмаме, а всичко владѣемъ“. Въ този стихъ апостолъ Павелъ е далъ методъ, какъ да се превръща скръбъта въ радостъ. Той познава този методъ, както рудокопачътъ може да превръща рудата въ нѣщо ценно, и да отдѣля отъ нея потрѣбното отъ непотрѣбното. Той е употребилъ огъня и редъ други среќства, докато най-после самъ е научилъ изкуството да превръща енергията, което е изказалъ въ цитирания по-горе стихъ.

Много отъ съвременните хора ставатъ религиозни, само за да подобрятъ материалното си положение. И обра-